

קבלת? תכתוב!

הרב יצחק פרידמן שליט"א

בתקופה האחרונה נתקלתי במודעה מאוד מעניינת, היתה שם תמונה של אדם המחייך חיוך רחב ומאושר. ידיו שלובות וכל כולו אומר רוגע ושלווה. התמונה הזאת הוכפלה על פני המודעה 31 פעמים, בסגנון של לוח שנה, וכל תמונה של חיוך משקפת יום אחד בחודש הלוועזי.

הרעיון שעמד מאחורי המודעה הזאת, הוא שבליוי של הארגון שמפרסם אותה, יוכל כל אחד לחייך בכל ימי החודש, גם בימים הקשים לכאורה כמו העשירי לחודש, ה-15 וה-20, הידועים לשמצה בקרב הרגילים לחזר על פתחי הגמ"חים, לא עלינו.

אם תתאם אתנו פגישה, זה המסר שהעבירה המודעה, "אנחנו כבר נעזור לך להתנהל נכון מבחינה כלכלית, ואז תוכל להיות רגוע ולחייך כל החודש".

חשבתי לעצמי, שמהו לא מסתדר כאן. וכי כל אחד יכול לחייך מלוא פיו, ברגע שהוא לא צריך לגלגל גמ"חים? האם כל מי שיש לו כסף הוא בהכרח מאושר? חסרים אנשים עשירים ועצובים? ובכלל, האם הליווי הזה שהארגון מלווה אנשים, מתאים לכל אחד ופותר את הבעיות של כל אחד? ומה לגבי מי שההכנסות שלו נמוכות במיוחד, וההוצאות ההכרחיות שלו גדולות יותר?

"אבל בכל זאת, חייב להיות שיש מפתח אחד שכן יכול להתאים לכולם, מפתח כזה שיכול להביא לכך שכל אדם יחייך מלוא פיו. השאלה היא רק מה הוא המפתח הזה והיכן הוא נמצא..."

"נו... ברור! אנחנו כיהודים מאמינים בני מאמינים, יודעים היטב שלמפתח הזה קוראים 'אמונה'! יהודי שמאמין באמת ובתמים בקב"ה, בוטח בו בכל כוחו, ויודע בוודאות מוחלטת שהקב"ה כבר ידאג לו ויסייע לו בכל צרכיו. יהודי כזה יכול לחייך מלוא פיו, גם כשהוא מתמודד עם קשיים כלכליים, וגם כשהוא מתמודד עם קשיים אחרים.

"האמונה גוברת על כל הבעיות, על בעיות בריאותיות חלילה וחס, ועל כל בעיה אחרת, ולכן מה שאנחנו צריכים לעשות זה בראש ובראשונה להתחזק באמונה, ולאחר מכן אנחנו צריכים לחייך, אבל זה כבר יבוא ממילא כי מי שמאמין – מחייך! "אז מה יעשה מי שנמצא במצב של לחץ ומועקה? יאמין בה', וכשיאמין בה' הלחץ יהפוך להצלחה. הרי אם ניקח את אותיות 'לחץ' נגלה שהן השורש למילה 'הצלחה'. כל מה שחסר להן זה ה' לפני וה' אחרי, והרי האות ה' רומזת לקב"ה, וממילא הלחץ יהפוך להצלחה.

יש וורט שאמרו צדיקים על הפסוק: 'על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו', בפרשת בהעלותך, שאומרים צדיקים שיהודי בכל מסעותיו, צריך לדעת שהכל על פי ה', לזכור שכל מסע ומסע, בין אם רוחני או גשמי, בין אם מתוכנן ובין אם ספונטני, כל מה שעובר עליו בחיים, הכל זה על פי ה'.

"אומר ה'ייטב לב': זה מה שכתוב בפרשה שלנו בסוף פרשת 'פקודי' על פי ה': 'לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם' – שתמיד צריך להיות לנגד עיניו של כל יהודי, ההכרה הזאת שכל מסעותיו הם על פי ה', וזה 'לעיני כל בית ישראל', שכל בית ישראל צריכים לשמור על כך, שהנושא הזה של 'בכל מסעיהם' הם על פי ה', זה צריך להיות לנגד עיניהם יומם ולילה.

"ומי שמצליח לחיות עם ההרגשה הזאת, זוכה להגיע לדרגות מופלאות. ובעניין זה שמעתי סיפור מופלא מסבי הגאון רבי נחמיה קלוזנר זצ"ל, שהיה מגיד שיעור במשך שנים רבות בישיבת 'חוג חתם סופר' בבני ברק, ועוד קודם לכן היה מסייע לרב מפוניבז' זצ"ל, בניהול ישיבת פוניבז' בבני ברק.

באותן שנים, הנוהג היה שלא רק שהבחורים שלמדו בישיבה – לא שילמו על כך שכר לימוד, אלא שהישיבה גם דאגה לכל צרכיהם, כי הרי רבים מהם היו יתומים, שעלו מהשוואה בעירום ובחוסר כל, ולא היה להם שום דבר כדי להתפרנס. לא היו להם הורים שיוכלו לממן להם את הבגדים והנעליים ושאר צרכיהם, ולכן הישיבה היתה עושה זאת.

הסדר היה, שכל בחור היה מגיש פעם בחודש רשימה עם דברים שהוא צריך ונזקק להם בדחיפות. סבא שלי היה רושם את הכל, עושה חשבון כמה עולה כל דבר, ומגיש את הרשימה לרב מפוניבז' לקראת ראש חודש.

"הרב מפוניבז' היה עובר על הרשימה מחליט איזו הוצאה לאשר ואיזו לדחות, לפעמים היו דברים לא כ"כ דחופים, או דברים שיכלו לחכות לחודש הבא, וכך אחרי שהחליטו מה שחייבים לתת לבחורים, הוא היה מכין כסף, ונותן לסבא שלי בראש חודש בבוקר את כל הכסף הנדרש. הסבא רבי נחמיה היה נכנס לחדר האוכל בשעת ארוחת הצהרים, ומחלק לכל בחור כסף כפי מה שמגיע לו, לצורך קניית הדברים הנחוצים לו.

לעילוי נשמת
הרב אלטר אהרן יצחק
הרשקוביץ זצ"ל
י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלוך לשבת
200 ₪ בלבד
בנק דיסקונט סניף 56
השבון 215973
ע"ש: SHCH office
אסמכתא למייל:
Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, חדרה, נתניה,
בני ברק, פתח תקווה, רחובות,
מודיעין עילית ואחיסמך

העלון נתרם בשבת זו ע"י הרב החפץ בעילום שמו
להצלחתו ולהצלחת בני משפחתו ברוחניות ובגשמיות

חודש אחד רשם סבא את כל הדברים, קיבץ וחישב, סידר וערך, ולקראת ראש חודש הגיש לרב מפוניבז' את הרשימה המסודרת, כדרכו מימים ימימה. בבוקרו של ראש חודש, אחרי תפילת מוסף, ניגש סבא לרב מפוניבז', והמתין לקבל את המעטפה עם הכסף, אבל הפעם הרב לא נתן לו מעטפה: 'אין לי כסף!', אמר לו בפשטות. סבא הרגיש לא בנוח: 'אבל הבחורים יתאכזבו מאוד בצהרים, הם חייבים את הכסף כדי לקנות דברים נחוצים מאוד!', אמר, אבל הרב מפוניבז' לא נלחץ: 'אין לי כסף. כשיהיה כסף אתן לך!'

שעת הצהרים הגיעה, חדר האוכל מלא מפה לפה, כולם יודעים שעוד מגיע הרב קלויזנר ומחלק כסף לכל הבחורים, אבל הרב קלויזנר מגיע בידיים ריקות. הבחורים כמובן התאכזבו מאוד, כמה אפילו התחילו להתמרמר, מה זאת אומרת אין כסף? איך נקנה גרביים חדשות במקום אלו שבלו? איך נקנה חולצה במקום זאת שנקרעה? מה עם נעליים? סבא הבין לליבם ומיהר לרב מפוניבז' כדי להזכיר לו שוב, אולי בכל זאת הוא יוכל לעשות מאמץ ולגייס את הכסף, אבל הרב מפוניבז' משיב בשלווה שעדיין אין לו כסף. 'אל דאגה רבי נחמיה!', הוסיף הרב מפוניבז', 'היום ראש חודש - היום גיע כסף! הקב"ה כבר ידאג לשלוח לי את הכסף בדרכים שימצא לנכון!'

השעות נוקפות וסבא שלי הרגיש מאוד לא נעים, הוא היה בין הפטיש לסדן. מצד אחד הרב מפוניבז' מבטיח שעוד מעט יהיה כסף, מצד שני הבחורים רוצים לקבל את הכסף בהקדם, והוא באמצע לא יודע מה לעשות...

כשעה לפני השקיעה, ראה הרב מפוניבז' שסבא לא רגוע. הוא הוציא אותו למרפסת המערבית והראה לו את השמש: 'אתה רואה את גלגל החמה?', שאל את סבא, 'הוא עוד לא שקע, נכון? זאת אומרת שעדיין ראש חודש עכשיו. עד שהחמה תשקע - כבר יהיה כסף לכל אחד מהבחורים. אני בטוח בזאת!'

מאותו רגע, סיפר לי סבא, 'לא משו עיני מחדרו של הרב מפוניבז'! עקבתי אחריו בשבע עיניים כדי לראות כיצד ייפול דבר. ברור היה לי שהקב"ה בוודאי ייענה לתפילותי, וישלח את הכסף בזמן, אבל הייתי חייב לראות את זה קורה... עשר דקות לפני השקיעה, נשמעה חריקת בלמים. מונית נעצרה ליד בניין הנישבה, וממנה יוצא אדם הדור מראה, רץ במהירות במדרגות, נוקש על דלתו של הרב מפוניבז' ונכנס בחופזה. מניח מעטפה על השולחן ואומר: 'כבוד הרב, הבאתי לך כסף לשיבה!'

כשסבא שלי היה מספר את הסיפור, הוא היה מחקה את תנועותיו של הרב מפוניבז' באותם רגעים. הוא מספר שהרב היה רגוע, בלי להתרגש, הוא פתח את המעטפה, ספר את הכסף והתברר, כצפוי, שהסכום התאים בדיוק נמרץ לסכום שהיה צריך לחלק לבחורים, לא חסרה אפילו אגורה אחת! הוא הושיט לסבא שלי את המעטפה בשלווה ואמר לו: 'נו, רבי נחמיה, עדיין ראש חודש, צריך למהר ולחלק לבחורים את הכסף לפני שתשקע החמה!...'

התברר שאותו יהודי נדיב רצה לתרום כסף לשיבה במשך מספר חודשים, אבל בכל פעם העניין נדחה לפעם אחרת והוא לא מימש את רצונו. 'היום אחר הצהרים, פתאום התחלתי להרגיש צורך עז לתת את הכסף בקרוב', סיפר הנדיב. "לא מצאתי מנוח, הכסף

בער לי באצבעות, הרגשתי שאני ממש חייב לתת אותו לשיבה ויפה שעה אחת קודם, פשוט לקחתי 'טקסי' ובאתי מתל אביב לבני ברק, כדי לתת לכם את הכסף!...'

עם כזו אמונה אני די בטוח שהרב מפוניבז' חיך גם הוא כל החודש, גם בעשירי וגם בעשרים. הוא לא איבד את האמונה לרגע, ותמיד ידע בוודאות מוחלטת שהקב"ה יסייע לו וייתן לו כל צרכיו.

אבל השאלה היא איך עושים את זה בפועל, איך מגיעים לכאלו דרגות של אמונה?

יש פתרון ידוע לעניין, שאדם ירגיל את עצמו במשך תקופה לכתוב מדי ערב את הניסים שעשה לו הקב"ה במשך היום. כל מאורע של השגחה פרטית, אפילו דברים קטנים לכאורה: הגעת לתחנה יחד עם האוטובוס, ולא היית צריך לחכות לו אפילו חצי דקה? תכתוב! הגעת למכולת והספקת לקנות את החלב האחרון לפני שנגמר, ונחסך ממך הצורך לרוץ למכולת אחרת ולחפש חלב בבהלה? תכתוב! כל דבר טוב שהקב"ה עשה לך.

כשמתרגלים לכתוב, הראש מתרגל לחפש את הדברים הטובים כל היום. אנחנו מתחילים לשים לב, וכך הולכת ומתחזקת האמונה החזקה והידיעה הברורה, שהקב"ה נמצא אתנו בכל רגע ורגע.

סולם עבודת ה'

הרה"ק רבי אברהם מנחם מאלכסנדר זצוק"ל

ויפגע במקום, אין פגיעה אלא תפילה (ברכות כו ע"ב), מקום זה הקב"ה, שהוא מקומו של עולם ואין עולמו מקומו (בראשית רבה סח, ט), היינו כי אחרי שיצא מכל עניני הגשמיות, הנה גם תפילתו לא היתה אלא בלתי לה' לבדו, לצורך עבודת השי"ת ותורתו, כמו שכתב כבר ב"שמח ישראל" מפני מה הראשונים התפללו ונענו מפני שהתפללו בשם, כלומר שכל תפילתם היתה רק לצורך גבוה, וכל מה שביקשו שיהיה להם הצטרפותיהם הגשמיים, היה רק למען יוכלו לעבוד את השי"ת, בבחינת בלתי לה' לבדו, ולזה נתקבלה תפילתם ונענו.

ובאמת נראה שזהו ענין המכוון במה שמבואר בגמרא "אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש", ופירש רש"י ז"ל: הכנעה, היינו כי אחרי שהתפילה צריכה להיות רק לצורך גבוה ולא למען הגשמיות עצמה, הנה בלתי אפשרי

לעמוד להתפלל אלא מתוך הכנעה וביטול, כי בלי הכנעה הריהו מגושם כמבואר בספרי המהר"ל ז"ל, וממילא אין תפילתו בלתי לה' לבדו, לפיכך אין ראוי לעמוד להתפלל אלא מתוך כובד ראש.

וזה הוא גם כוונת רבינו הרמב"ם ז"ל באגרת הקודש "וסר כל דברי העולם מלבך בעת התפילה, ולכאורה קשה הרי בתפילה מתפללין על עניני עולם הזה, רפואה, פרנסה וכו' וגם בברכת שמע קולנו, שאז יוכל האדם לבקש כל הנצרך לו כמבואר (ש"ע או"ח קיט) וכיצד אם כך יוכל אדם להסיר כל דברי העולם מלבו בעת התפילה, אלא ודאי כוונת קדשו כי בשעה שיתפלל על איזה צורך יכוין רק שיהיה לצורך עבודת השי"ת, שעל ידי זה הצורך הגשמי שמתפלל עליו נעשה גם כן בגדר עבודת השי"ת.

וזהו 'ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', ר"ל סולם עבודת השי"ת הוא, 'מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', היינו שאף מה שמוצב ארצה, שהוא הגשמיות והארציות והדברים

• ב"חסד לאברהם" מובא: "אין חפץ ה' כי אם במי שמזכה את הבריות".

הפחותים, גם זה יהא מגיע השמימה, ר"ל יתעלה למדריגת שמים, על ידי שישתמש בגשמיות רק למען המטרה החשובה והיא עבודת ה' יתברך, אשר בזה יהיה מרים ומנשא את כל הגשמיות ויהיה הכל נעשה בבחינת עבודת ה' יתברך.

להאמין ולשיר או לא להאמין ולבכות

הגאון רבי צבי כהנא זצוק"ל

והנה ה' נצב עליו(כח, יג) מבואר במדרש רבה: יעקב הלך אצל זיווגו, רבי יהודה בר סימון פתח וכו' אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות (תהלים סח), מהו בכושרות בכי ושירות, מאן דבעי אומר שירה ומאן דלא בעי בכי(בראשית רבה סח, ד).

"מאן דלא בעי בכי" - היות שמה' אשה לאיש, והיא גזירת שמים, תתקיים היא בכל אופן, אלא שניתנה לאדם הבחירה לקבל ולהשלים עם גזירת ה' עליו, ואז יוכל אף לשמוח בה, ואף לומר שירה! ומאן דלא בעי, שאינו משלים עם גזירת ה' וחושב שהיה צריך להיות אחרת, אינו מרוויח כלום. כי הגזרה לא תשתנה כי הוא זה! זהו זיווגו המיועד לו, ואם לא ירכין את ראשו לקבל - "מאן דלא בעי בכי".

וכן הוא בכל עניני האדם, לא רק בזיווגים. עיין ספורנו(שמות יא א) שכתב: "כי אמנם זו מידת צדקו של הקב"ה כשיתקש האדם מעשות הראוי לבלתי עשות רצון קונו, יעשה מה שברח ממנו בצרה ויגון, ולא לרצון יהיה לו. באמרו תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ועבדת את אויבך, אם לא אשר דברתם באזני כן אעשה לכם, כאמרם ז"ל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני".

וכמדוש (בר"ר צב א): א"ר אלכסנדרין אין לך אדם בלא ייסורים, אשריו לאדם שייסורים באים אליו מן התורה שנא' [אשרי הגבר אשר תיסרנו י-ה] ומתורתך תלמדנו. ויותר מבואר בילקוט (תהילים צד, רמז תמז) א"ר ביזנא אין אדם בעולם בלא יסורין. חושש בשינו אינו יכול לישון, בעינו אינו יכול לישון, יגע בתורה אינו ישן, זה ער וזה ער הוי אשרי הגבר וגו'.

והן דברי רש"י בסנהדרין(צט, ב) והיינו דאמר רבא כולוהו גופו דרופתקי נינהו, טובי לדזכי דהוי דרופתקי דאורייתא. וברש"י: דרופתקי - טרחנין כלומר כל הגופין לעמל נבראו. טוביה לדזכי - אשריו למי שזכה והיה עמלו וטרחו בתורה.

היינו, כי לברוח מגזירת ה' אי אפשר, ואת מה שנקצב לו לעמול ולסבול מוכרח יהא לקבל. אלא שבירו הבחירה אין להתייחס לזה, בבכי או בשירה, וגם מהיכן לקבל את ייסוריו וטרחו, מסבל סתמי, או בעמלה של תורה. וזה מה שלמדנו מ'מי שמאמין באמונה שלמה בבוא יתברך ומוכן לקבל את גזרותיו באהבה ומבין שהכל מגיע מהקב"ה, יוכל אף לשמוח במה שקבל ואף לומר שירה להקב"ה, אבל מי שלא משלים עם הגזרה שנגזרה עליו, יש לו דעות בנושא, הוא חושב שזה היה צריך להיות אחרת, אינו מרוויח כלום כי הגזרה לא תשתנה ואז נשאר לו רק לבכות.

חיזוק האמונה - שורש לכל עבודת ה'

הגאון רבי חיים זליבנסקי זצוק"ל

כשיש לאדם התרשלות בעבודת ה', בתורה, בתפילה, לפעמים שורש הדבר הוא, שהוא צריך

חיזוק באמונה. "צדיק באמונתו יחיה" (חבקוק ב, ד) - אמונה היא הבונה והיא המכוין של כל מעשי האדם.

יהודי חי עם האמונה, בכל יום הוא אומר: "על נסיך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת, ערב ובוקר וצהריים". ולכאורה, היכן הוא רואה את הניסים בכל יום?

אבל המאמין, אכן זה מה שהוא רואה. הוא רואה ניסים בכל עת, הוא רואה שאין דבר שנעשה מעצמו, שלא שייך לעשות פסיעה אחת או דבר אחד, בלא שיגיע אליו ישר מהבורא יתברך.

אם אדם יבדוק את עצמו היטב, יראה שהרבה מהנסיגות שלו הם מחמת שעליו לחזק את עצמו באמונה. ואין הכוונה לחקירות גדולות, שהרי "במופלא ממך אל תדרוש" (חגיגה יג ע"א). אלא הכוונה היא להתחזקות בדרך של עבודה, שאדם לא יעמוד במקום, אלא ירגיש את ההכרח להשתנות ולחדש את עצמו, לא לסמוך על האמונה שכבר יש לו ממילא.

יהודי רואה עולם אחר, עולם של אמונה. הוא מאמין בחידוש הבריאה, הוא רואה בכל יום בריאה מחודשת, הוא אומר "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית", הבריאה של היום אינה הבריאה של אתמול, החיים שלו היום אינם החיים של אתמול, כל יום הוא מקבל במתנה חיים חדשים, וממילא החיים הללו שנתנו לו היום, הם מחייב חדש להיות מקבל תורה היום. הוא שייך ל"אשר אנכי מצוך היום" - "לעולם יהיו חדשים אצלך כאילו היום נצטווית עליהם" (מדרש אגדה ואתחנן ו, ו).

אם האדם חי היום בגלל שהוא חי אתמול, החיים של היום הם אותם חיים של אתמול - א"כ במה שונה היום הזה מהיום הקודם? מה מחייב את האדם היום לקבל תורה, לראות שהיום זה מתן תורה חדש "כאילו היום נתנו"? אבל אם האדם מאמין שהיום ניתנו לו החיים מחדש במתנה, הרי שהחיים עצמם הם "מחייב" לקבל תורה בכל יום ויום מחדש.

כשאדם חי את הלימוד של חידוש הבריאה, הריהו מוכשר לקבל את החידוש של יציאת מצרים להיות "עבדי ה'". הוא מאמין ברוחניות, מאמין שהחיים שלו הם למעלה מן הטבע, והרי שהוא מוכשר לקבל את החידוש של מתן תורה, שהחיים שלו עצמם קשורים ברוחניות ומונהגים על פי התורה.

אם לאדם יש את האמונה של התורה - יכולה להיות לו גם תורה, שייך אצלו "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", כאילו היום נתנו.

הגאון רבי חיים נפתלי הערץ זליבנסקי זצוק"ל נלקח לבית עולמו בשביעי לחודש כסלו תשנ"ה.

ביאור יסודות האמונה

הגאון רבי צבי גרינבוים שליט"א

העיקר הגדול והיסוד שעליו בנויה כל אמונת היהדות היא האמונה במציאות ה'.

כיון שאמונה זו היא ידיעה יסודית ופשוטה ובהנחות היסוד המקדימות, ביררנו שש מצוות היסוד הן חובה תמידית שעל היהודי לקיים אותן במחשבתו באופן פעיל מעמיק ומתחדש. אין במחשבת האמונה הפשוטה במציאות ה' שום מצווה מחשבתית הדורשת חשיבה מעמיקה שמתחדשת. לכן, נדרשים אנו לברר ולהעמיד מצווה זו בצורה מדויקת.

עיקר מצווה זו – שהיא העיקרית במבנה שש המצוות. – אינה רק להאמין בבורא עולם, שהוא הכח העליון שברא את הכל ושולט על הכל. אמונה שכזו אינה מחייבת כלום, שהרי אמונה שכזו בבורא עולם שאיני מכירו ואיני יודע את רצונו ומטרותיו, עדיין לא אומרת לי דבר ובוודאי שלא מחייבת אותי בכלום. יתרה מזו, אמונה שכזו בכוח עליון כלשהוא, ניתנת לפרשנויות רבות מיהו ומהו בורא העולם, וכיון שאמונה שכזו אינה ברורה, ממילא אין לנו את היכולת להאמין בה, שהרי לא ניתן להאמין בדבר שאינו ברור ובוודאי לא לבנות על אמונה זו בנין שלם של יהדות.

עיקר מצוות האמונה היא להעמיד את אמונת היהדות בבורא עולם בצורה הנכונה והמדויקת, בדיוק איך שבורא עולם רוצה שנאמין בו ונבין את ענינו ולא בשום הבנה אחרת.

כיון שאין לנו ידיעה בעניינו של ה' לולא שהתגלה לנו במעמד הר סיני, ששם הוא גילה לנו בוודאות מוחלטת את קיומו את עניינו ואת מטרותיו, האפשרות היחידה להאמין בו כראוי חייבת להיות משולבת לגמרי עם האמונה בבחירת עם ישראל לעם הנבחר ביציאת מצרים ובאמונה בתורה מן השמים. רק מכוח החוויה האישית שעבר עם ישראל ביציאת מצרים ששיאה הייתה בגילוי הנורא של האלוקות במעמד הר סיני, ומכוח לימוד התורה שמגלה את עניינו של האלוקים, אנו מאמינים במדויק במציאות ה'.

נמצא אפוא שמהותה של מצוות האמונה התמידית היא להעמיד מול העיניים תמיד בבהירות מוחלטת שיש בורא לעולם, אחד ומיוחד, טוב ומיטיב שמגמתו התמידית היא להיטיב, שבחר בעם ישראל ביציאת מצרים להיות עם קרובו, בחר בו להיות לו לאלוקים באופן מיוחד ונתן לו תורת אמת ששם מתגלה עניינו של ה' ברמה אין סופית. אמונה זו, אינה סתם ידיעה בסיסית בכוח עליון שברא את העולם, אלא היא אמונה הכוללת כמה חלקים ואנו מצווים לאחוז בה ולהבהיר אותה ולהעמיק בה באופן תמידי.

היכולת לקיים מצווה זו בשלימות היא בשלשה דרכים: א. ע"י ההיצמדות למסורת היהודית במציאות ה' בצורה שנמסרה לנו מהאבות הקדושים, מהנביאים שאחריהם, ומהשגת כל עם ישראל במעמד הר סיני. ב. ע"י לימוד והעמקה בתורה הניתנה משמים. ג. ע"י החקירה והעיון בחכמה האלוקית האין סופית המתגלה בבריאה.

חלב חמוץ

הרב יהודה מרגולין שליט"א

מעשה בשני חברים, שהחליטו ללכת יחד לחזות בציורי פאר המוצגים במוזיאון. מפורסמים היו הציורים ברמת האומנות המיוחדת שלהם, והתערוכה זכתה לתהודה רבה בקרב מביני דבר.

והנה, בהגיעם למקום התצוגה, נגלתה לנגד עיניהם התמונה הראשונה. החבר הראשון התפעל מאד נוכח היצירה המרהיבה, ואילו השני הניף את ידו בביטול, והתבטא ואמר: "זה פשוט נראה כמו חלב חמוץ".

בטעם וריח הרי אין להתווכח, המשיכו איפוא

לתמונה הבאה. החבר הראשון התלהב עוד יותר מהיצירה הנדירה וצבעיה העזים. והחבר השני לא רק שלא הביע שום שביעות רצון, אלא שגם תמה על התפעלותו של הראשון, ואמר: "הלא זה ממש ממש... חלב חמוץ!"

הבין הראשון את שורש הבעיה, ואמר לשני: התועיל לתת לי לרגע את המשקפיים שלך? משקיבל אותם לידי והתבונן בהם, ראה והנה הם מרוחים בשכבה של... חלב חמוץ!

הוא הזדרז לנקות את המשקפיים, והחזיר אותם לבעליהם. משחבש הלה את משקפיו והביט נכחו, נפלטה מפיו קריאת התפעלות: "ראה כמה יפים הם הציורים בתערוכה זו!"

במשל זה, הסביר הגאון רבי מרדכי פרוגמנסקי הי"ד, ראש ישיבת טלז, את ענין נפלאות הבריאה. המתבונן בהם במבט שאינו משוחד - ללא פחד מן האמת האמיתית והצרופה, רואה שאין אפשרות להעלות על הדעת שהם הגיעו במקרה. מציאותו של הבורא משתקפת בצורה ברורה כבדולח בכל צד ופינה שבהם מעיינים. ומה, בכל אופן, מפריע לאנשים המסתכלים ואינם רואים, המעיינים ואינם מבינים? - המשקפיים!

רצונותיהם ודפוסי חייהם משחדים את המבט וההבנה, עד שהחשש מפני גילוי קיומו של הבורא מעקם את הישרות של הסברא הפשוטה. המציאות מכריזה בקולי קולות שיש כאן בורא, חכמה אין סופית, אינטלגנציה עליונה ובלתי נתפסת. וכך הוא כחו של האדם - מסוגל הוא להסתכל בכל המציאות הזאת במבט חודר, ולא לראות אלא... חלב חמוץ!!

בוהר נאמר: "כל המזכה לאחרים - אותה הזכות עומדת לו ואינה סרה ממנו". חז"ל אמרו: "כל המזכה את הרבים - אין חטא בא על ידו". כלומר, ה' עוזר לאדם שמזכה את הרבים להינצל יותר מן החטא. הפסוק אומר: "אם תוציא יקר מפי זולל - כפי תהיה". דרשו על כך רבותינו, שאדם שזוכה לחזק את הרבים, ולזכותם, זוכה להיות במעלה כמו פיו של ה' יתברך וכביכול, הוא יגזור גזירה, וה' מקיים.

200 ₪ בלבד! לשבת, זכות הרבים נזקפת לזכותך! בזכותך, יחולקו מאות עלונים בעשרות בתי כנסת

בנק דיסקונט | סניף 56 | חשבון 61135 | 05832-90739 | shuly3910@gmail.com